

Besluit strekkende tot een positieve beoordeling onder voorwaarden van een aanvraag toets nieuwe opleiding van de opleiding hbo-bachelor Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Aardrijkskunde van Hogeschool NCOI

datum	Gegevens	
30 januari 2015	Instelling	: Hogeschool NCOI
onderwerp	Opleiding	: hbo-bachelor Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Aardrijkskunde
Besluit		
Toets nieuwe opleiding	Varianten	: deeltijd, duaal
hbo-bachelor	Locaties	: Almere, Amsterdam, Arnhem, Breda, Den Haag, Eindhoven, Rotterdam, Utrecht, Zwolle
Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Aardrijkskunde van de Hogeschool NCOI (002373)	Studieomvang (ECTS)	: 240
	Datum aanvraag	: 3 januari 2014
	Datum locatiebezoek	: 21 mei 2014
	Datum paneladvies	: 2 december 2014
uw kenmerk		

ons kenmerk	Beoordelingskader
NVAO/20150278/AH	Beoordelingskader voor de uitgebreide toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).
bijlagen	

2

Aanvullende informatie

Op 2 december 2014 heeft de NVAO gesproken met prof. dr. Th. Wubbels, de voorzitter van het panel, over de door het panel vastgestelde voorwaarden alsmede over de balans tussen deze voorwaarden en de aanbevelingen van het panel. Naar aanleiding hiervan heeft het panel twee punten die eerder als aanbeveling waren opgenomen, aan de voorwaarden toegevoegd en in die zin het paneladvies bijgesteld.

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het paneladvies en in de aanvullende informatie deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende onder voorwaarden heeft bevonden.

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel.

De hbo-bacheloropleiding tot leraar voortgezet onderwijs in de tweede graad in Aardrijkskunde sluit voor haar eindkwalificaties aan bij de zeven SBL-competenties en de voorgestelde vakbekwaamheidseisen van de Onderwijscoöperatie. Zij onderscheidt vier kerntaken voor de leraar aardrijkskunde, onderverdeeld in vakinhoud, vakdidactiek, pedagogiek en professionaliseringstaken gericht op de eigen ontwikkeling en de schoolorganisatie. Het panel ziet de SBL-competenties en de kennisbasis als een logische keuze als basis voor de eindkwalificaties.

De opleiding heeft als basis voor haar programma voor een generiek beroeps- en opleidingsprofiel van de tweedegraads leraar gekozen, met waar noodzakelijk een vakspecifieke invulling. De opleiding is opgedeeld in drie fases, met in elke fase een combinatie van generieke- en vakspecifieke of vakdidactische modules. Modules worden afgerond met een combinatie van toetsen en praktijkopdrachten. Studenten koppelen in de praktijkopdrachten de theorie van de opleiding aan de praktijk van de eigen werk- of stageplek. Praktijkgerichtheid is via deze praktijkopdrachten volgens het panel duidelijk in de opleiding verweven. In het programma is ruime aandacht voor het ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden. In de vakdidactische leerlijn is, volgens de opleiding, veel aandacht voor veldwerk, maar veldwerk of excursies maken voor studenten geen deel uit van het programma. Het panel adviseert de opleiding om een eigen didactische visie op het vakgebied nader uit te werken. Het panel adviseert daarnaast de opleiding om het onderzoeksbeleid uit te werken, waarmee men helder krijgt wat de exacte ambities van de opleiding op het gebied van onderzoek zijn.

Het panel is van oordeel dat de scriptie met 30 ECTS te zwaar is aangezet voor een bachelorprogramma. Het stelt als voorwaarde dat de omvang van de scriptie beperkt wordt tot 10-15 ECTS, wat bij een lerarenopleiding van de tweede graad gebruikelijk is. Het constateert dat de kennisbasis van aardrijkskunde, die als uitgangspunt dient voor het onderwijsprogramma, helder terug komt in het programma. Het vindt echter dat deze kennisbasis erg smal en op onvoldoende hoog niveau is vertaald wat betreft de vakinhoud. Het panel stelt als voorwaarde dat het aandeel vakinhoud wordt versterkt. Het panel adviseert om de regionale benadering en veldwerk en excursies expliciet in het programma op te nemen.

Het onderwijsprogramma bestaat uit theoretische modules en een praktijkprogramma. Modules worden gedeeltelijk klassikaal en gedeeltelijk via e-Learning aangeboden. Voor het praktijkprogramma houden studenten een portfolio bij. Studenten worden toegelaten tot een volgende fase van de opleiding indien ze de voorgaande fase volledig hebben afgerond. Het panel beoordeelt het programma als gestructureerd en waardeert de fasering van de opleiding. Studenten interacteren met andere studenten tijdens klassikale lessen en via de online leeromgeving. Het panel is van oordeel dat de begeleiding op de werk- en stageplek goed is vormgegeven door het werkveld en de opleiding gezamenlijk.

De opleiding is terughoudend wat betreft het verlenen van vrijstellingen gebaseerd op een vakinhoudelijke achtergrond, aangezien de vakinhoudelijke modules ook een vakdidactische component kennen. Het panel waardeert deze terughoudendheid. Het is van oordeel dat de studielast van 1120 uur (40 ECTS) voor de deeltijdse studenten hoog is, maar dat dit zich nog binnen de grenzen bevindt van wat elders gangbaar is.

Pagina 3 van 7 Het panel constateert dat NCOI over een doeltreffend personeelsbeleid beschikt, waarin rollen, taken en verantwoordelijkheden helder zijn omschreven. Alhoewel NCOI als beleid hanteert dat docenten minimaal een opleiding op masterniveau moeten hebben, constateert het panel dat ruim een kwart van de docenten voor deze opleiding niet beschikt over een masteropleiding. De opleidingsmanager is verantwoordelijk voor de inhoud van de opleiding, maar is niet vakinhoudelijk deskundig. Dit, in combinatie met een onvoldoende kwalificatie van een deel van het team, maakt het team voor deze opleiding kwetsbaar. De vakinhoudelijke kracht van het opleidingsteam in de breedte is volgens het panel onvoldoende. Het panel stelt als voorwaarde dat het docententeam als geheel qua ervaring, opleiding, vakkennis en andere relevante ervaring op een peil gebracht wordt dat in de sector gebruikelijk is. Daarnaast dient de eindverantwoordelijkheid ten aanzien van niveau en inhoud van het programma belegd te worden bij een inhoudelijk deskundige met een relevante staat van dienst op het gebied van lerarenopleidingen in het betreffende domein.

Het recruterende van docenten voor deze opleiding verloopt momenteel moeizaam, onder meer door de beperkte contracten die NCOI momenteel aan docenten te bieden heeft. Het management ziet echter mogelijkheden om op te schalen bij meer studenten, aangezien de inzet per docent dan kan worden uitgebreid. Het panel ziet dat dit de aandacht van het management heeft en acht NCOI in staat voldoende capaciteit te realiseren om het programma vorm te geven.

Het panel constateert dat NCOI voor het oefenen van ICT-vaardigheden mede afhankelijk is van ICT-voorzieningen op de werk- of stageplek van de student. Bovendien beschikt men niet over een waaier aan leermethoden die men moet kennen om breed inzetbaar te zijn. Het raadt de opleiding aan om in contact te treden met leveranciers van leermiddelen om toegang voor de studenten tot deze middelen te garanderen. De informatievoorziening en studiebegeleiding beoordeelt het panel als voldoende en passend voor deze doelgroep. De systematiek van kwaliteitszorg ziet het panel als goed doordacht. Belanghebbenden worden structureel betrokken bij evaluaties. Het panel constateert dat deze raadplegingen leiden tot concrete verbeteringen binnen de opleiding. De examencommissie is goed gepositioneerd en de werkveldcommissie heeft een belangrijke rol in het bepalen en actualiseren van het beroepsprofiel. Het panel adviseert om in deze werkveldcommissie ook een vertegenwoordiger vanuit het domein aardrijkskunde te laten plaats nemen. Het panel acht het onwenselijk dat freelance medewerkers van NCOI zitting hebben in de werkveldcommissie en adviseert deze rollen strikter te scheiden.

Hogeschool NCOI hanteert voor opdrachten een globale (holistische) beoordelingssystematiek, waarbij naar het product als geheel wordt gekeken en de student een totaalbeoordeling krijgt. Beoordelingscriteria zijn hieruit te herleiden zonder dat deze expliciet vermeld worden in een beoordelingsformulier. Om eenheid en consistentie in beoordeling te waarborgen, zijn er met regelmaat kalibreersessies, waarbij beoordelaars beoordeelde opdrachten met elkaar bespreken. Deze holistische benadering vereist volgens NCOI dat opdrachten helder en eenduidig zijn geformuleerd. Niet alle opdrachten die tijdens het locatiebezoek ter inzage lagen, voldoen volgens het panel aan deze vereisten. Dit is reeds door de examencommissie geconstateerd en verbeteringen hiervoor zijn in gang gezet. Het panel concludeert dat aan de minimumvoorwaarden van toetsing als systeem is voldaan. Het dient verder geoptimaliseerd te worden, maar het panel ziet dat verbeteringen worden doorgevoerd die deze punten aanpakken. Het panel acht het van belang dat daarbij tevens de helderheid in criteria en de beoogde beoordeling van de scriptie verder worden uitgewerkt.

Pagina 4 van 7 Het panel adviseert de NVAO om positief onder voorwaarden te besluiten ten aanzien van de kwaliteit van de nieuwe hbo-bacheloropleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Aardrijkskunde. Het panel stelt de volgende voorwaarden:

1. De omvang van de scriptie dient beperkt te worden tot maximaal 10-15 ECTS.
2. Het aandeel van de vakinhoud dient te worden versterkt. Daaraan gekoppeld dient de opleiding de opdrachtbeschrijvingen voor alle vakken duidelijker vorm te geven zodat een eenduidige beoordeling mogelijk wordt gemaakt.
3. Het docententeam als geheel dient qua ervaring, opleiding, vakkennis en andere relevante ervaring op een peil gebracht te worden dat in de sector gebruikelijk is. Daarbij dient ook de continuïteit en de cohesie binnen het docententeam te worden versterkt. Daarnaast dient de eindverantwoordelijkheid ten aanzien van niveau en inhoud van het programma belegd te worden bij een inhoudelijk deskundige met een relevante staat van dienst op het gebied van lerarenopleidingen in het betreffende domein.

Aan deze voorwaarden dient binnen één jaar na het definitief besluit van de NVAO te worden voldaan.

Het panel doet de volgende aanbevelingen:

- de didactische visie op het vakgebied nader uit te werken;
- het onderzoeksbeleid nader uit te werken;
- toegang tot leermiddelen te realiseren
- helder aan te geven hoe de leerdoelen terugkomen in de beoogde beoordeling van de scriptie;
- in de werkveldcommissie ook een vertegenwoordiger uit het vakgebied van aardrijkskunde op te nemen;
- overlap te vermijden tussen de werkveldcommissie en freelance medewerkers.

Advies van het panel

Het panel adviseert de NVAO om positief onder voorwaarden te besluiten ten aanzien van de kwaliteit van de nieuwe opleiding hbo-bachelor Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Aardrijkskunde van Hogeschool NCOI.

NVAO

De NVAO onderschrijft de voorwaarden en de aanbevelingen van het panel.

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, tweede lid, in verbinding met artikel 5a.11, zesde lid, van de WHW heeft de NVAO het bestuur van Hogeschool NCOI te Hilversum in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 15 december 2014 naar voren te brengen. Bij e-mail van 30 januari 2015 heeft het bestuur ingestemd met het voornemen tot besluit.

De NVAO besluit de aanvraag Toets nieuwe opleiding hbo-bachelor Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Aardrijkskunde (240 ECTS; variant: deeltijd, duaal; locaties: Almere, Amsterdam, Arnhem, Breda, Den Haag, Eindhoven, Rotterdam, Utrecht, Zwolle) van Hogeschool NCOI positief onder voorwaarden te beoordelen.

Aan deze voorwaarden dient binnen één jaar na het definitief besluit van de NVAO te worden voldaan.

Gelet op het bepaalde in artikel 5a.11, vierde lid, van de WHW verliest de opleiding een jaar na de dag waarop het besluit tot het verlenen van de toets nieuwe opleiding onder voorwaarden is genomen deze toets nieuwe opleiding, indien naar het oordeel van de NVAO binnen een jaar niet aan de gestelde voorwaarden is voldaan.

Ten laatste 9 maanden te rekenen vanaf de dag waarop het besluit tot het verlenen van de toets nieuwe opleiding onder voorwaarden is genomen zal het panel verifiëren of de opleiding aan de hierboven gestelde voorwaarden heeft voldaan. Uiterlijk 7 maanden na de dag waarop het besluit tot het verlenen van de toets nieuwe opleiding onder voorwaarden is genomen levert de instelling documentatie aan de NVAO waaruit blijkt dat aan de voorwaarden is voldaan.

Graad: Bachelor of Education (BEd)

Advies Croho-onderdeel: Onderwijs

Van kracht tot en met 29 januari 2016.

Den Haag, 30 januari 2015

De NVAO
Voor deze:

Ann Demeulemeester,
(vicevoorzitter)

A.H. Flierman
Voorzitter

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaarden	Oordeel
1 Beoogde eindkwalificaties	1. De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	V
2 Programma	2. De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk	V
	3. De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken	O
	4. De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken	V
	5. Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten	V
	6. Het programma is studeerbaar	V
	7. De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de omvang en de duur van het programma	V
3 Personeel	8. De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid	V
	9. Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma	O
	10. De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma	V
4 Voorzieningen	11. De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma	V
	12. De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten	V
5 Interne kwaliteitszorg	13. De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen	V
	14. Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken	V
6 Toetsing	15. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing	V
7 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen	16. De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen en stelt toereikende financiële voorzieningen beschikbaar	V
Algemene conclusie		VOV

V = voldoende O = onvoldoende vov= voldoende onder voorwaarden

- Voorzitter: Prof. dr. Th. Wubbels, hoogleraar Onderwijskunde en voormalig vice-decaan van de faculteit Sociale Wetenschappen van de Universiteit Utrecht;
- Prof. dr. E.J.R. Koper, Universiteitshoogleraar, Open Universiteit;
- Drs. L.C. Duifhuizen, directeur/bestuurder van een scholengemeenschap voor voortgezet onderwijs;
- Student-lid: F.E.J. Boeding, student wo-master Communicatiestudies aan de Universiteit Utrecht.

Als vakreferenten traden op:

- Nederlands: dr. C. van Beuningen, hoofddocent eerste- en tweedegraads lerarenopleiding Nederlands en onderzoeker van het Kenniscentrum Onderwijs en Opvoeding, Lectoraat Maatwerk in leren en instructie;
- Maatschappijleer: drs. L. Meijs, sinds 1997 senior leerplanontwikkelaar bij het SLO en sinds 1995 redacteur van een vakblad docenten maatschappijleer;
- Aardrijkskunde: drs. H. Bijsterbosch, hoofddocent curriculum en lerarenopleider Aardrijkskunde van Hogeschool Windesheim;
- Gezondheidszorg & Welzijn: drs. T. Lemmen, opleidingscoördinator van de opleiding Gezondheidszorg & Welzijn van de HAN en sinds enkele jaren voorzitter van het landelijk overleg opleidingen Management in de Zorg;
- Geschiedenis: dr. A. Wilschut, lector didactiek van de maatschappijvakken en hoofddocent geschiedenis van de HvA.

Het panel werd bijgestaan door Thomas de Bruijn, beleidsmedewerker NVAO, procescoördinator, en Suzanne den Tuinder, gecertificeerd secretaris.